

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Філософський факультет

Кафедра теоретичної і практичної філософії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Зам. декана
філософського факультету
Комаха Л.Г.

«___» _____

2017_ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ДОСВІД І РЕФЛЕКСІЯ»

для студентів

галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	033 Філософія
освітній рівень	Магістр
освітня програма	Філософія
спеціалізація	теоретична та практична філософія
вид дисципліни	дисципліна вільного вибору студента

Форма навчання	денна
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: д.ф.н. Кебуладзе В.І., професор кафедри теоретичної і практичної філософії

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2017

Розробник: д.ф.н. Кебуладзе В.І., професор кафедри теоретичної і практичної філософії

Затверджено

« _____ » _____ 2017__

р.

Зав. кафедри теоретичної і практичної
філософії

_____ (Шашкова Л.О.)

Протокол № _____ від « _____ » _____

2017_р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від « _____ » _____ 2017_ року № _____

Голова науково-методичної комісії _____ (Маслікова І.І.)

« _____ » _____ 2017_ року

ВСТУП

Мета дисципліни - ознайомлення студентів з концептуалізацією понять досвіду і рефлексії, а також зв'язку між ними у трансцендентальній феноменології Едмунда Гусерля.

Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. До початку вивчення цього курсу студенти мають **знати** концептуальні знання з теоретичної і практичної філософії, які дають розуміння сутності філософії, її функцій та ролі в історії культури; специфіка філософських проблем, особливостей взаємин філософії з наукою, релігією, мистецтвом як формами духовного життя людства; критичне осмислення особливостей і проблематики сучасних філософських концепцій та варіантів розв'язання філософських проблем; сутності й типи наукової раціональності крізь призму критичного осмислення сучасних досягнень науки; онтологічні, гносеологічні, аксіологічні, антропологічні, феноменологічні константи та орієнтири, що зумовлюють процеси формування світогляду та дають уявлення про головні принципи теоретичної і практичної діяльності людини з метою засвоєння критеріїв для експертних оцінок та способів їх фахового використання у різних сферах соціальної практики.
2. **Вміти** здійснювати аналітично-дослідну роботу; збирати та інтерпретувати наукову інформацію, обробляючи широкий масив літератури з практичної та теоретичної філософії, ставити конкретні цілі і завдання філософських досліджень та реалізовувати їх за допомогою обраних теоретичних підходів та методів; формувати філософську експертну думку через аналіз конфліктних, типових чи особливих ситуацій; оперувати різноманітними складовими теоретичної і практичної філософії у повсякденному житті і загальній соціальній практиці; полемізувати стосовно ключових філософських проблем, обираючи обґрунтоване рішення; розуміти природу онтологічних, гносеологічних, антропологічних, соціальних, культурних, правових, політичних, мовних та історичних явищ; давати оцінку стану і тенденціям розвитку сучасної культури, орієнтуватися в її новітніх практиках;
3. **Володіти елементарними навичками** розв'язувати складні задачі та практичні проблеми у процесі навчання та в дослідницькій діяльності; опрацьовувати великі масиви літератури з теоретичної та практичної філософії; аналітично обґрунтовувати цілі та напрямки досліджень з філософії, зокрема аналізувати філософські проблеми соціальної практики, прогнозувати відповідні тенденції та наслідки її розвитку, розробляти моделі її можливого вдосконалення; здійснювати різні види дослідницької роботи (анотації, реферати, бібліографії) щодо тематики теоретичної та практичної філософії; належним чином представляти результати проведених досліджень; вільно здійснювати комунікацію в професійному середовищі.

Анотація навчальної дисципліни: дисципліна *Досвід і рефлексія* належить до дисциплін вільного вибору студента та викладається у 1 семестрі магістратури.

Предмет курсу «Досвід і рефлексія» складає концепція походження предикативного судження з допредикативного досвіду. Після опанування курсу студент має знати феноменологічну концепцію походження предикативних суджень із допредикативного досвіду. Студент має вміти працювати з джерелами наукового характеру, зокрема

аналізувати й узагальнювати їхній зміст за науковими критеріями, а також використовувати набуті знання з навчального курсу «Досвід і рефлексія» під час виконання всіх видів завдань з програми курсу.

В курсі розглядаються такі теми й проблеми:

Пасивна синтеза й внутрішній час свідомості (Zeitbewusstsein). Роль ретенційно-протенційних модифікацій в пасивній синтезі. Парадоксальність сприйняття. Роль асоціації в пасивній синтезі. Активна й пасивна асоціація. Емпіричні типи й загальні поняття. Річ як правило або ідея. Пасивний та активний аспекти досвіду свідомості.

Рівні розгортання допредикативного досвіду. Просте схоплення й експлікація. Внутрішній і зовнішній горизонти досвіду. Вільна варіація у фантазії як спосіб утворення загальних понять.

Завдання (навчальні цілі) - формування у студентів навичок самостійної орієнтації в сучасній феноменологічній концепції досвіду та рефлексії на основі опрацювання тексту Едмунда Гусерля «Досвід і судження».

Результати навчання:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність і відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
Знати:				
1.1	предмет, методи, теоретичні основи феноменології допредикативного досвіду	Лекції, семінари, самостійна робота	Усна доповідь, конспекти першоджерел, відповідь на заліку	10
1.2	основну проблематику феноменології допредикативного досвіду та критично її осмислювати	Лекції, семінари, самостійна робота	Усна доповідь, конспекти першоджерел, відповідь на заліку	10
1.3	теоретичні витoki та наслідки феноменології допредикативного досвіду	Лекції, семінари, самостійна робота	Усна доповідь, конспекти першоджерел, відповідь на заліку	10
Вміти:				
2.1	демонструвати знання спеціалізованої літератури з теми «Досвід і рефлексія»	Лекції, семінари, самостійна робота	Усна доповідь, конспекти першоджерел, відповідь на заліку	8
2.2	пояснювати умови формування феноменології допредикативного досвіду	Лекції, семінари, самостійна робота	Усна доповідь, конспекти першоджерел, відповідь на	8

			заліку	
2.3	пояснювати варіативність сучасних підходів до стосунку досвіду і рефлексії	Лекції, семінари, самостійна робота	Усна доповідь, конспекти першоджерел, відповідь на заліку	8
	комунікація:			
3.1	демонструвати здатність до вільної комунікації мовою навчання	Лекції, семінари, самостійна робота	Усна доповідь, конспекти першоджерел, відповідь на заліку	6
3.2	використовувати знання іноземних мов для читання філософської літератури в підготовці до семінарських занять	Лекції, семінари, самостійна робота	Усна доповідь, конспекти першоджерел, відповідь на заліку	8
3.3	брати участь у фахових дискусіях в процесі аудиторної роботи	Лекції, семінари, самостійна робота	Усна доповідь, конспекти першоджерел, відповідь на заліку	8
	автономність і відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Лекції, семінари, самостійна робота	Усна доповідь, конспекти першоджерел, відповідь на заліку	8
4.2	вирішувати самостійно комплексні завдання, та порівнювати їх із результатами власне проведених досліджень досвіду та рефлексії	Лекції, семінари, самостійна робота	Усна доповідь, конспекти першоджерел, відповідь на заліку	8
4.3	демонструвати можливості до подальшого навчання з високим рівнем автономності	Лекції, семінари, самостійна робота	Усна доповідь, конспекти першоджерел, відповідь на заліку	8

Структура курсу: у курсі передбачено 2 змістових частини. Заняття проводяться у вигляді лекцій, семінарів. Завершується дисципліна **іспитом**.

Перша частина курсу

- 1- Історія поняття досвіду
- 2- Історія поняття рефлексії
- 3- Поняття досвіду і рефлексії в пізніх творах Едмунда Гусерля

Друга частина курсу

1. Концепція пасивної синтези
2. Допредикативний досвід і предикативне судження
3. Життєсвіт і досвід

Схема формування оцінки:

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (**знання 1.1 – 1.3**), що складає 30% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (**вміння 2.1-2.3**); (**комунікація 3.1-3.3**); (**автономність та відповідальність 4.1-4.3**), що складає 70% загальної оцінки.

Оцінка теоретичної підготовки включає:

- Презентацію знань (25%);
- Глибинність методології у репрезентованому дослідженні (25%);
- Ступінь оригінальності (25%);
- Визначення методологічних проблем теми (25%).

Оцінка практичної підготовки включає:

- Якісну цілісність роботи (25%);
- Здатність надавати самостійну оцінку проблеми (25%);
- Критичне ставлення до проблеми та вміння знаходити альтернативні методології для вирішення проблеми (25%);
- Окреслення шляхів вирішення неординарних проблем (25%).

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з двох частин

Критерії оцінювання:

1. Усна відповідь:

4 бали – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу.

3 бали – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності.

2 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, має у відповіді суттєві неточності.

1 бали – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у відповіді.

2. Доповнення:

2 бали – доповнення змістовне

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію

3. Конспект першоджерел:

4 бали – студент повністю опрацював необхідний текст із цитуванням та відповідними власними зауваженнями та поясненнями

3 бали - студент неповністю опрацював необхідний текст, але з цитуванням та відповідними власними зауваженнями та поясненнями

2 бали – студент повністю законспектував текст без цитувань та пояснень

1 бал – студент неповністю законспектував текст без цитувань та пояснень

Види робіт		Семестрова кількість балів					
		Min – 48 бали			Max – 80 балів		
		b	×n	Σ	b	×n	Σ
Лекція	Експрес-опитування	-	-	-	-	-	-
Семинар	Усна відповідь ¹	3	6	18	5	6	30
	Доповнення	2	6	12	3	6	18
Конспекти першоджерел	Гусерль Е. Досвід і судження. Дослідження генеалогії логіки. – К. : ППС-2002, 2009.	3	6	18	5	5	25
	1. Вступ.				1	7	7
	2. Перша частина						
	3. Друга частина						
	4. Третя частина						
	5. Перший додаток						
	6. Другий додаток						
Залік		12	1	12	20	1	20

¹ у разі відсутності студента на семінарському занятті, розглянуті на семінарі питання відпрацьовуються у письмовій формі. Загальна кількість балів за аудиторну роботу складає 30% від семестрової кількості балів

² Максимальна кількість балів за конспекти першоджерел не може бути більше, ніж 20% від семестрової кількості балів, тобто не більше, ніж 16 балів

³ Загальна кількість балів за самостійну індивідуальну роботу складає 50% від семестрової кількості балів, тобто мін. – 24 бали, максимум – 40 балів

Підсумкове оцінювання у формі заліку: підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів), яка визначається як сума (проста або зважена) балів за систематичну роботу впродовж семестру. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру. Таким чином, підсумкова оцінка складається із суми семестрової кількості балів та підсумкової контрольної роботи

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота) / залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	48	12	60
Максимум	80	20	100

Шкала відповідності:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота (конспекти першоджерел)
<i>Частина 1.</i>				
1	Історія поняття досвіду.	4		10
2	Історія поняття рефлексії	4		10
3	Поняття досвіду і рефлексії в пізніх творах Едмунда Гусерля	4	2	10
<i>Частина 2.</i>				
6	Концепція пасивної синтези	4		10
7	Допредикативний досвід і предикативне судження	6	8	32
8	Життєсвіт і досвід	4	2	10
	ВСЬОГО	26	12	82

Загальний обсяг **120 год.**, в тому числі:

Лекцій **26 год.**

Семінари **12 год.**

Самостійна робота **82 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Гусерль Е. Досвід і судження. Дослідження генеалогії логіки. – К. : ППС-2002, 2009.
2. Гуссерль Е. Формальна і трансцендентальна логіка. Досвід критики логічного розуму // Читанка з історії філософії : у 6 кн. Кн. 6 : Зарубіжна філософія ХХ століття. – К. : Довіра, 1993. – С. 48–82.
3. Кант І. Критика чистого розуму. – К. : Юніверс, 2000.
4. Кебуладзе В. Іntenційність як характеристика емпіричних психічних актів і як трансцендентальна умова можливості досвіду// Філософська думка. – № 4. – 2009. – с. 84 -91.
5. Кебуладзе В. Критика емпіризму в творах Едмунда Гусерля «Логічні дослідження», «Філософія як строга наука» і «Перша філософія»// Sententiae XXV – 2011. – № 2 – С. 120-132.
6. Кебуладзе В. Місце і роль твору Едмунда Гусерля «Досвід і судження» у розвитку феноменологічної філософії // Докса : зб. наук. пр. з філософії та філології ; вип. 14 : Німецька феноменологічна традиція у філософії, гуманітаристиці та культурі, 2009. – Одеса : Лерадрук, 2009.
7. Кебуладзе В. Пасивна синтеза й активність свідомості// Філософська думка. – № 2. – 2012.– К.: Академперіодика, 2012. – с. 30–46.
8. Кебуладзе В. Феноменологічне поняття досвіду між повсякденністю і філософією // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філософія. Політологія. – 2011. – № 104. – С. 13–17.
9. Кебуладзе В. Феноменологія допредикативного досвіду // Філософська думка. – 2011. – № 5. – С. 24–39.
10. Кебуладзе В. Феноменологія досвіду. – К.: Дух і літера, 2011.
11. Кошарний С. Феноменологічна концепція філософії Е. Гусерля : критичний аналіз. – К. : Укр. центр духов. культури, 2005. – 372 с.